MỖI SỐ : $ 152 — NGÀY THỨ TƯ 13 AOUT 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-NĂNG
Rédacteur pour politique : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
Téléphone n° 186

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion ... 0$20 le cm.
Par mois ... 0$18 le cm.
Par centimètre et par insertion ... 0$15 le cm.
Réclame dans la 1re page ... 1$ le cm.
Annonces judiciaires et légales ... 1$50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Biết người rất khó

II

Ba là xét theo dòng-dõi. — Ta thường nói : « Con nhà tông chẳng giống lông cũng giống cánh », và có câu phong-rao : « Tre non dựng lại nở ra rồng, liu-điu lại nở ra dòng liu-diu ». Vì ta tin ở cái ảnh-hưởng của sự di-truyền nên ta thường lấy dòng-dõi mà xét người, mà đoán cái tài-năng đức-hạnh của mọi người quanh ta. Tên này là con nhà thường dân, con nhà bố cu bố đĩ ư? Thôi chắc là chẳng học-hành gì được, chẳng làm lụng gì nên, suốt đời có lẽ chỉ làm thân nô-lệ để người ta sai khiến mà thôi !... Cậu kia là con nhà hào-phú ư? Chắc sau này thế nào cậu cũng ra người, dù chẳng làm nên chức trọng quan sang nhưng trong xã mạc tất cũng giữ cái địa-vị đàn anh đàn chị !... Cậu nầy là dòng-dõi nhà quan ư? Chắc hẳn cậu thông-minh sáng suốt, học một hay mười, rồi ra hiển đạt hơn người, vẻ-vang quyền-thế chứ chẳng không ! Ông nầy tiền-tỗ xưa kia mấy đời khoa-hoạn ư? Thế thì chắc hẳn thế nào sau nầy ông chẳng theo nền-nếp cũ mà vào chốn hoạn-trường, cái trách-nhiệm dân chỉ phụ mẫu trong tay ông cầm sẵn !

Ấy ta phần nhiều xét theo dòng dõi như thế mà đoán cái tài-đức của người, dẫu rằng một đôi khi có dùng nhưng lấy thế làm đích thì chẳng khác chi xét người bằng dung-mạo hay y-phục vậy. Đã đành rằng vì cái ảnh-hưởng của sự di truyền mà cái tài-năng đức-hạnh của ông cha có thể truyền lại chỗ con cháu được, song đó chẳng qua là một sự ngẫu-nhiên mà thôi, chớ phần nhiều cái tài-năng đức hạnh ấy nhờ ở sự giáo-dục trong nhà hay ở học-đường mà nên, chứ không phải là khi mới sinh ra đã sẵn có đâu. Thiếu chi người con nhà thuyền thọ quê mùa mà chẳng tài-học hơn người, đức hạnh khác chúng ư! Thiếu chi kẻ con ông cháu cha, dòng dõi trâm-anh mà chẳng thành ra hư thân mất nết, trộm cướp lên-lỗng, cờ bạc đớn hèn đó ư! Lại thiếu chi kẻ bố mẹ điêu ngoan mà con hiền-lành phúc-hậu, hoặc bố mẹ từ-thiện mà con độc-ác hiểm-gian ! Như thế thì dù biết không thể lấy dòng dõi mà xét người được. Vậy ta chớ thấy con nhà bố cu bố đĩ mà đã vội khinh-khi rẻ-rúng, mà ta cũng chớ thấy là cậu ấm cậu chiêu mà đã vội thù phụng tôn kính rồi lắm khi lại hối là lầm !

Bốn là xét theo ngôn-ngữ. — Dung mạo, y-phục, dòng-dõi không thể dùng làm cái đích để xem tài-năng đức-hạnh của người, vì đó là những cái ở ngoài thì không can thiệp với cái tinh-thần, cái trí-thức, cái tâm-địa, nên nếu xét theo đó thì thật lầm khi lầm, lẽ đó thật là chí phải. Nhưng lời nói tức là do ở trí-thức, ở tâm-địa mà ra, thì có thể lấy đấy làm bằng để xét người được không ?

Ai cũng biết rằng lời nói là để biểu lộ những cái tư-tưởng phát hiện trong trí-não người ta, là để bày tỏ những mối cảm-tình kích động trong tâm can người ta. Như thế thì lời nói có một cái quan-hệ mật-thiết với tinh-thần không phải là không chịu ảnh-hưởng gì của tinh-thần như dung-mạo y-phục.... Người nào nói nên những lời hay tất là trong óc có những ý tốt; người nào nói được những giọng dễ khiến cho người ta cảm-động, tất là trong lòng có những cái cảm-tình nồng-nàn. Vậy thì có thể xét cách ngôn-ngữ của một người mà biết được người ấy học-thức thấp hay cao, tâm địa tốt hay xấu được.

Xét như thế thực là phải, vì lời nói thường là biểu-lộ những tư-tưởng và những cảm-tình của người ta vậy. Nghe một người nói, nghe những câu chuyện người ấy nói có thể biết là một kẻ ngu-si hay là một người học-thức; nghe cái giọng nói của một người có thể đoán được trong lòng người ấy có những cái cảm-tình gì được. Tóm lại ta có thể lấy ngôn-ngữ mà xét, cũng có thể biết một người thông minh hay dần độn, học rộng hay ngu si, thật thà hay giả dối, gian ác hay hiền lành, nghĩa là ta có thể biết cái tài-năng đức-hạnh của một người được. Ta cũng lại có thể lấy ngôn-ngữ, xem khẩn-khiếu một người mà biết là người ấy tính tình cao-thượng hay tầm-thường, phẩm cách cao hay thấp, cái lòng hoài-bão có được to-tát hay nhỏ-nhen nữa.

Vậy thì ngôn-ngữ có thể giúp ta trong việc xét người được. Song ta cũng chớ quá tin ngôn-ngữ mà lầm, nhất là thời buổi nầy những kẻ miệng lưỡi lại thật là lắm. Trong đời hiếm chi kẻ dùng ba tấc lưỡi mà đánh lừa được những kẻ rất thông minh : họ xem sách xem báo cốp nhặt được mấy cái ý-kiến cao-thượng, nhờ lỏm được mấy tiếng mới mẻ, hay luyện tập được cái giọng ưu thời mẫn thế, rồi đi chỗ nào cũng hết « công ích » lại « quốc-gia », hết « đồng-bào» lại « xã-hội », hết « bác-ái », lại « hợp-quần », vân vân... mới nghe tưởng là những hạng tài cao, học rộng, chí cả, lòng thành, một lòng tin họ mà đến nỗi mắc lừa, khi biết hối lại cũng không sao kịp. Những kẻ ấy, nói thì như rồng, như phượng, như thánh, như thần, như bày cả tâm-não, như phơi cả ruột gan, nhưng rút cục lại thì mười voi không được bát nước xáo. Trong xã-hội đã có lắm hạng người như thế, thì ta há nên xét người bằng ngôn-ngữ hay sao !

Năm là xét theo cách cử-chỉ. — Bốn cách trên là dung mạo, y-phục, dòng-dõi, ngôn ngữ, không đủ khiến cho ta xét người một cách dích-đáng được. Nhưng cách thứ năm này là xét người theo cách cử-chỉ thì có lẽ không sợ lầm nữa. Không kể dung-mạo, y-phục, dòng dõi là những cái ở ngoài, còn ngôn-ngữ tuy có liên-lạc với tinh-thần, nhưng có lắm người nói được nhưng làm không được : nghe lời họ nói thì thật là một người tư cách hoàn-toàn, nhưng cứ xem cái cách cử chỉ của họ, thì thật có lắm điều trái-ngược. Vậy muốn xét người, muốn biết cái giá-trị về đường học-thức và về đường đạo-đức của một người nào thì phải xem cách hành-vi xử sự của người ấy mới được. Nhưng xét cách hành-động của họ đây không phải xét công việc họ làm trong những dịp bất thường, mà phải xét cái cách cử chỉ của họ hằng ngày xem có hợp với những lời họ nói, có hợp với những tư tưởng cảm tình họ thường bày tỏ ra không. Nếu họ nói một đằng làm một nẻo thì thật là một kẻ không ra gì mà lại nguy-hiểm đáng sợ nữa. Nhưng nếu họ cư xử đúng theo như lời họ nói, không phản đối với cái ngôn-ngữ của họ thì thật là một bậc quân-tử, một bậc cao-thượng đáng kính đáng phục vậy. Những người như thế, ta rất nên thân cận giao thiệp với, vì giao du với những người đó không những không có điều chi trở ngại cho ta mà lại có lắm điều bổ-ích nữa.

Đã đành rằng những người như thế trong xã-hội ta ngày nay thật là hiếm lắm, song không phải là không có, chỉ vì ta không có con mắt tinh đời mà xét ra thôi. Thế mới rõ biết người thật là khó, vậy khi ta tìm người để ủy thác việc gì hay là tìm bạn để giao-du, ta phải nên cẩn thận lắm mới được.

B. G.

MỘT ĐIỀU MỚI PHÁT-MINH TRONG NGHỀ GIÔNG-GIỌT

Mới đây M. Lucien Daniel, giáo-sư ở Cao-đẳng học-đường Rennes, có đệ-trình khoa học Hàn-lâm-viện một việc ông mới phát-minh được trong việc tiếp cây.

Năm 1921 ông có tiếp một thứ cây có củ (khoai) vào một thứ cây có quả (cà-chua), thì thấy cây mới tiếp ấy cũng có củ, nhưng củ mọc ở trên không. Năm sau lấy hạt của cây ấy mà gieo, thì củ và lá khác củ và lá cây nguyên giống nhiều. Ông lấy hạt sáu cây mà gieo, thì thấy hạt bốn cây sinh ra cây có củ ở trên không lẫn ngầm dưới đất. Xem việc ấy, thì biết rằng lấy hạt một cây tiếp mà gieo, thì gây được một thứ cây mới, khác hẳn những cây nguyên giống nghĩa là một cây tiếp cành có thể truyền các tính-chất mới cho những cây gieo bằng hạt của cây ấy. Đó là một điều rất quan-trọng về sự truyền giống vậy.

Ông kể-cứu rất nhiều về việc tiếp cây, nên ông nghiệm được nhiều điều rất hay về nghề ấy.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 12 Août 1924

Mồ nổ ở Nhật-bản

Tin Tokio — Mồ than ở Kushiha bị nổ. Đã tìm được 56 cái xác.

Người Anh với Ai-cập

Tin Khartoum. — Kỵ binh Anh bị linh Ai-cập đánh, bèn bắn lại. Mười người linh Ai-cập chết. Còn người bị thương.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 12 Août 1924

Tại cuộc hội nghị Londres

Các phái-bộ vẫn điền đình với nhau. Buổi chiều hôm t ư hai các ông chánh phái bộ tới nghỉ với nhau.

M. Stresemann cùng M. Clémentel xét cái thể-lệ buôn bán của hai nước Pháp Đức sau này. M. Herriot bàn bạc với M. Macdonald và M. Stresemann.

Các ban giám định đã làm việc xong. Cái vấn-đề chuyển ngân tiền tại các nhà ngân hàng đã giải quyết theo như ý nước Pháp. Các đại-biểu Đức vẫn kêu nài về việc nộp sản vật. Các nhà giám-định định đệ trình các ông chánh phái-bộ quyết nghĩ về vấn-đề ấy.

Ngày thứ ba các phái-bộ lại hội-nghị để xét các việc còn dở-dang. Hội-đồng bồi thường cũng họp bàn giao ước ký với nước Đức.

Việc trung học tại Pháp

Quan-bảo công-bố một bản chỉ dụ định đến vụ khai trường này lại đặt lại lớp sáu và lớp năm B, t ể là nên trung học lại có một ban kim-thời như cũ vậy.

Bà bá bơi qua bể Manche

Lilian Harris-son đàn bà Argentine định bơi qua bể Manche, nhưng bị sưng ở chân phải, nên lại phải thôi.

Mấy điều thường-thức

Làm những tượng nhỏ giả đá hoa

Những tượng nhỏ của ta nặng phấn đẹp (plâtre) chơi đã chán, nay ta muốn cải sang màu khác như đá hoa cho lạ mắt cũng chẳng khó gì, vậy xin hiến độc-giả cách sau này :

Lấy 650 gr. phèn chua, 3 lít nước lã, hai tuần lấy hòa với nhau, đem đun cho phèn tan ra ; khi phèn đã tan và nước còn nóng thì ta ngâm những tượng nhỏ ấy vào độ nửa giờ, rồi lấy ra để cho ráo nước, xong lại lấy nước ấy tưới luôn lên vài bận. Để tượng nhỏ vào nơi khô ráo chớ đừng để vào nơi ẩm thấp. Sau vài hôm thì lấy giấy giáp mà đánh cho nhẵn.

Cách chữa những bức tranh dộp ở trong khung

Nhiều khi những bức tranh ta để trong khung dộp lên, vậy làm cách sau này thì khỏi :

Tháo bức tranh ra, để áp mặt phải xuống cái bàn phẳng. Lấy bàn chải dùng nước, chải lên mặt trái cho đều (phải chải cẩn thận kẻo rách). Song lật mặt phải lên lấy đinh (đinh của thợ về cắm giấy) mà cài lại để cho khô.

Những đồ gỗ muốn sơn lại phải làm thế nào ?

Những đồ gỗ ta muốn sơn mà mới đã đánh, nhưng còn có các thứ khác đã sơn rồi mà ta muốn sơn lại nên làm thế nào ? nếu cứ để sơn cũ rồi sơn trùm lớp sơn mới lên thì thành thứ nước sơn mới cũng không được đẹp lắm, vậy theo cách sau này mà cạo hết sơn cũ đi rồi sẽ sơn lần sơn mới ; lấy :

2 phần ammoniaque,

1 phần essence de térébenthine, hòa lẫn với nhau rồi đắp lên lần sơn cũ. Khi ấy ta cạo lần sơn cũ tự-ắt dễ như chơi.

Vũ đức-Ngọc.

NGHỀ CẤY LÚA VỚI NGHỀ NUÔI CÁ

Bác-sĩ Legendre xét-cứu về nghề cấy lúa có nói : Ruộng cấy lúa thường có nước như một cái ao nhỏ, nắm nào cũng cày bừa tưới bón, mà lúa thì cấy cách nọ sâu từng khóm nhỏ, thanh hàng lối đều nhau. Khi có lúa mọc lên, thì dưới ruộng lại đỡ nóng, sâu bọ tôm cua ở đấy rất sẵn. Vì vậy ruộng lúa lại là một nơi thả cá rất tốt : nước để ấm áp mà thứ ăn lại nhiều. Cá quê và cá vàng sinh-hoạt ở đấy tốt lắm.

Một khu độ vài trăm thước vuông, chung quanh có đắp bờ, mà lại có đường cho nước lưu-thông được, thì thực là một nơi nuôi cá rất tốt. Cửa ra và cửa vào cứ bằng tre gỗ để giữ cho cá không ra được, rồi đến trước khi vụ cá để thì thả cá vào đấy. Cá thả vào ra ng bao nhiêu cũng được, vì ruộng sẵn cái ăn lắm. Cá con s nh nở ra ở đấy rất chóng lớn. Song cá quả, cá sộp t i không thể cho nó để ở ruộng được, vì ruộng chỉ có nước độ mấy tháng rồi lại phải tháo đi. Vậy c l có thể thả cá độ mấy tháng để cho cá chóng lớn mà thôi. Nuôi cá là một mối lợi về cả đã danh, song nuôi cá lại còn lợi cho lúa nữa, vì cái phân của cá và cái xác những con cá chết đi, lại là một thứ đồ bón tốt cho ruộng nữa.

Bác-sĩ tính-toán thực tính tường, song tưởng chỉ có mấy nơi ruộng sẵn nước lắm mới nuôi cá được, và chỉ những n à có nhiều ruộng liền khu họa may mới nuôi được, chứ những nhà ruộng nương mỗi chỗ một miếng thì có muốn thả cá cũng khó lắm thay.

MỘT NGƯỜI ĐÀN-BÀ TÓC DÀI LẠ THƯỜNG

Mlle Alberta Polklova giáo học ở Prague tóc dài hai thước rưỡi tây. Người có đã cao mà có đứng trên một cái ghế tóc còn quét đất, đan-bà nước ta cũng lắm người tóc dài, nhưng để không có ai tóc dài đến thế.

HÀI ĐÀM

Rày còn tự-do nữa thôi ?

Cậu lý-trưởng xã nọ, (kêu là cậu, vì con it tuổi, chừng 18, 19. Nếu có ai hỏi sao chưa đủ tuổi mà được làm lý-trưởng ? Thì tôi xin giả lời rằng : Tuổi là của cha mẹ cho), còn tinh trẻ con, nói năng lắc-cắc, song được quan p u-mẫn thương lắm, cậu thường lui tới ra vào hầu tỏ-tôm luôn, nên cái oai-nghiêm của quan lớn cậu cũng đã quen, và lại cậu là con nhà phú-hộ, it co học thức, nên cách ngôn-ngữ cử-chỉ của cậu khí nhỏ-nhẵng.

Một ngày đương buổi hầu, cậu vào có việc quan. Đặt đơn và kêu :

Bẩm quan lớn tự-do ma phê cho, con đã chu biện đâu co đó cả.

Quan còn đang cầm bút cậu lại kêu :

Bẩm ngài cứ tự-do cho !...

Quan kỏ bút xuống, xếp đơn vào tập, làm nghiêm sắc mặt lại mà nói rằng :

« Ừ được ! anh muốn tự-do ! để nay mai ta hầm tình cho, rồi tha hồ mà tự-do ! »

Ấy đó, chỉ có hai chữ « hầm tình » thôi, mà ngay đêm hôm ấy, lão phú hộ là bố lý-trưởng phải cậy thầy thợ vào quan lạy lục, và đuổi ra một cái giấy gì, bên phải có những chữ ngoằn-ngoèo, bên trái có hai con rồng cuốn, mới cho xong hai chữ tự-do !

Chương-Đài.

Cái gương nữ-học

Đàn bà con gái ở nước ta bấy giờ cũng đã đứng vào giữa cái trào lưu chung của thế-giới, cũng đã được theo chân nỗi gót với bạn quần-thoa các nước mà hưởng cái cách sinh-hoạt về đường tri-thức, không kém gì cánh mày râu, cứ không sớm phải chịu cái số phận hẩm-hiu như các bà các mẹ mình hồi xưa, bao nhiêu kiến văn tư-tưởng chỉ giam buộc ở trong một cái vòng khuôn chật hẹp từ cửa buồng trở vào, ngoài việc bếp nước đưa tương là không được có chút gì học-thức nữa cả.

Mà đó cũng là một điều đáng mừng cho bạn gái ta, lại vừa là một cái hi-vọng tốt cho cái tiền đồ tiến hóa của nước ta ; vì trong một nước đàn bà con gái cũng chiếm đến một nửa số người ; mà đã là người thì ai lại chẳng nên học ; sự học tức là cái lương-vốn qui giá nhất của người ta ở đời, dù đàn ông hay đàn bà cũng vậy ; người có học thì phẩm-cách mới t êm cao, tinh-tình mới thêm tốt, cho đến cả nghề nghiệp nữa cũng mới thêm tinh ; nước có nhiều người học thì tiến-hóa mau, ít người học thì tiến-hóa chậm ; người ta đặt một cái hiểu so sánh các dân-tộc văn-minh cũng giã-man thường lấy số người biết chữ it hay nhiều làm tỉ-lệ cao thấp là thế ; nếu trong một nước mà đến một nửa số người thất-học thì chẳng đã là cái nước giã-man mất một nửa rồi ư ? huống còn một nửa số người là những đàn ông con trai kia lại chưa chắc đã toàn được học cả, tức như ở nước mình bây giờ, nói ngay trong bọn đàn ông con trai, mười người có chưa chắc đã được một người biết chữ thì cái trình-độ văn-minh còn thấp tới tận bậc nào ! Cho nên có học có hay, học để mà rèn tập lấy cái tư-cách làm người, học để mà thâu nhặt lấy cái tri-thức ở đời, sự học cần cho đàn ông con trai thế nào thì cần cho đàn bà con gái cũng vậy. Ở cái thời-đại phong-hội mở mang, chân lý rõ-rệt nay, dù người cầu hủ đến đâu cũng không dám nói đàn-bà con gái không nên học hay không cần phải học nữa.

Song, gọi là học có phải chỉ đọc được sách, viết được chữ, nói được tiếng Tây, thêm được cái khăn mùi-soa, đan được cái áo đăng-ten, giỏi nữa cho đến choán được cái bằng kia bằng nọ là tuyệt phẩm ư học rồi đâu. Như trên kia đã nói, học để mà rèn tập lấy cái tư-cách làm người, học để mà thâu nhặt lấy cái tri-thức ở đời. Vậy thử hỏi cái tư-cách làm người của một người đàn-bà thế nào ? Chẳng phải là những công việc thờ cha kính mẹ, giúp chồng dạy con, tề gia nội trợ cho chồng được yên tâm nội cỗ mà kiến công lập nghiệp, vùng vẫy bốn phương dư ? Cái tư-cách đã đủ mà làm trọn vẹn những công việc ấy là cái lòng hiếu-thảo, cái đức kiên trinh, cái tính vui-vẻ hiền hòa, cái nết siêng-năng thu vén, gọi là học chính là học cho thành được cái tư-cách như thế đấy. Ngoài cái tư cách làm người đó lại còn phải có cái tri-thức ở đời, gặp phải cái thì buổi cạnh-tranh, cái gánh việc nước việc nhà, thận bỏ liễu cũng phải cùng với bạn tang-bồng chung một phần xốc-vác ; Ngày xưa thì canh-cửi, tằm-tang, buôn thúng bán mẹt cũng đủ duy-trì gia-đạo, giúp chồng nuôi con, đến ngày nay thì cái thường-thức về công-nghệ thương-nghiệp phải có nghiên-cứu, có kinh-nghiệm, biết cách tổ-chức, biến phép quán-lý mới mong được chót lọt chu-toàn. Ngày xưa thì giao-thông ít-ỏi, không cần nghe làm biết nhiều, sinh-hoạt giản-dan, không cần phải đông-lao cộng-tác, đến ngày nay thì thế biến thiên-hình

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

vận trạng, phải am thục tình thế các nước khác, xem xét công chuyện xảy tới hàng ngày, mới liệu đường xoay-xóa việc mình cho ổn đáng được, lại phải biết hợp-quần. Có đoán-t ề, mới góp của nên giàu, góp người nên mạnh mà chen vai thích cánh được cùng người. Ấy cái cái tri-thức ở đời bây giờ như thế, đàn bà cũng như đàn ông, cũng cần phải có mới được; gọi là học chính lại là học cho có ấy những cái tri-thức ấy vậy.

Ta cứ nghĩ lấy làm lạ: Các bà các mẹ ta ngày xưa không hề có cấp sách đi trường mà cũng lắm bà nên được những bậc hiền-thê từ-mẫu, danh tiếng vẻ-vang, công cần đức kiệm của các bà cũng gầy dựng nên được biết bao nhiêu là gia-đình trong ấm ngoài êm, trên yên dưới đẹp; nhưng xét kỹ thì cái học các bà tuy không có cấp sách đi trường mà những câu nữ-huấn nữ-tắc đã in sâu vào óc từ lúc lọt lòng ra, những cách làm ăn buôn bán đã nghe quen miệng, tập quen tay của bác mẹ có dì đến ngày côl bảo cũng có phần thiết-tha đầm thắm hơn là giảng một quyển sách, đọc một bài văn, cái lối chè khen giọng mai mỉa ở chốn xóm làng, kẻ này trông kẻ khác, người nọ e người kia, một tiếng phẩm-bình lại có phần xấu gấp mấy cái n ục bổng thi, vinh gấp mấy cái bằng tốt nghiệp, nói cho đúng thì các bà, các mẹ mình trước cũng là nhờ về sự học. — Sự học thuộc về gia-đình giáo-dục và xã-ội giáo-dục — mà có được cái tư-cách làm người và cái tri-thức ở đời.

Sự học của đàn-bà con gái nước ta bây giờ tưởng cũng cứ nên lấy cái học của các bà các mẹ mình ngày xưa làm gốc, duy đối với thời-đại nay thì cái tư-cách làm người, cái tri-thức ở đời như thế chưa được hoàn-toàn lắm, ta lại lấy cái học ở nhà trường — cái học sách vở văn bài cùng các môn phổ-thông — làm cái học bổ khuyết thêm, thì cái sự học của đàn bà con gái ta làm sao đến nỗi nảy ra có những chuyện văn-minh lố, tự-do cán, bình-đẳng hỗn, duy-tân bậy, như những chuyện thường ngày xảy ra trên cửa miệng người ta nói, mà những bậc hiền-phụ thục-nữ trong nước làm sao đến nỗi thán-thức khan người.

Bậc hiền phụ thục-nữ đời xưa đối với thời-đại nay hoặc giả còn có điều khuyết-điểm; đây xin kể chuyện một bậc hiền-phụ thục-nữ ở vào giữa cái thời-đại này mà là một người xuất thân trong tân-học-giới, thật có thể làm cái kiểu-mẫu trọn vẹn cho các cô tân-học ta bây giờ. Người ấy là ai? là nàng Tường-loan ở trong quyển truyện «Trai lành gái tốt». Ôi! một cô nữ-học sinh mà giỏi đến *câu thơ nết về cung đàn, Huế-phi thua kheo, Nhược-lan nhường tài.* lại *may thêu toán viết đều nên, khóa thi tốt-nghiệp đứng lên đỗ đầu*, thì cái học-thức đối nay, nàng quả là đứng vào bực nhất; mà nói đến cái lòng hiếu thảo, thì mấy lần gia-biến, cha nàng, cha chồng mắc vòng luy-tiết, đều một tay nàng chạy chọt lo toan, lại lúc chồng nàng đi muôn dặm xa-khơi mà *sớm ngon tối ngọt sân-sàng, tảo tần vậy có một nàng nghi gia*, thì hiếu-phụ đời xưa đã mấy người ăn đứt; nói đến cái đức kiên trinh thì đối với những kẻ không tốt đời vừa lứa, tiền của dụ cũng không hám, thuật-trá lừa cũng không sờn, đối với người tâm đầu ý hợp, kết nghĩa xuống tóc, dù *người đi muôn dặm chốc ngẩn ấy năm* mà vẫn *đinh-ninh giữ ngọc gìn vàng, tổ-tiên hương khói, cao đường sớm khuya*, thì gia đem vào truyện Trinh-phụ đời xưa cũng không sắc t ẹn; nói đến cái tính vui-vẻ hiền hòa thì ở với người bạn trăm năm của mình, *rồng mây cá nước duyên ưa, lọ là chân gối mới ra vợ chồng*, cái vẻ ngọc nói hoa cười thật khiến cho người trượng-phu thêm tình-tào tình-thân, phát-dương chí-khí; nói đến cái nết siêng năng thu vén thì cái cảnh *thân có lần lội, cửa nhà trong veo* mà cũng *thờ cha kính mẹ chi-trí một tay*, yên lòng du-tử bốn phương, không phải bận về nỗi gia-tình mang bạch, đảm-đang nữa là cùng chồng lo toan nghiệp lớn, chủ-trương mọi việc công ích trong xã-hội, *đua nhau lên chốn vũ-đài, văn-minh tiến bộ cùng người đua chen*, thì lại là làm trọn cả cái công-nghiệp nữ-kiệt đời nay, các bậc hiền-thê từ-mẫu xưa chưa từng có mấy. Đàn bà như thế, học-hành như thế, không biết trong nữ-học-giới ta bao giờ cho có được nhiều người như thế nhỉ? Xin hỏi các nhà có trách-nhiệm về sự gia-đình giáo-dục, xã-hội giáo-dục trong nước ta ngày nay.

Nguyễn-huy-Xương.

Cuộc thi thơ

Của Nữ-tri-Quyền nữ-sĩ

MMDCCCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ xưa nay vẫn kính sùng.
Điện các trập trùng riêng một nước,
Dong người tô đ êm trải bao đông.
Lễ nghi ran khắp miền Đông Á,
Khoa bảng rèn nên đất Lạc Hồng.
Bia đá còn g ai tường vách Đá,
Chẳng nhẽ lã-lượt nhớ hay k ông?

MMDCCCXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sông Nhị non Nùng biếc lại trong.
Chín nhận cung-tường cao chót vót,
Ba quan đường bệ rộng mênh-mông.
Bia xanh ghi để lôi khoa-mục,
Biển đỏ còn treo tiếng đỉnh chung.
Dấu cũ nay đây nền-nếp Lý,
Lạc Hồng con cháu đám quên công

MMDCCCXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cảnh lấy tinh say luống nhớ mong.
Lương đống huy oàng mây chẳng [nhuộm,
Hình dong trang điểm tuyết chưa bông
Của chung Nam Việt từ nhà Lý
Riêng để Đông Kinh nhớ giống Hồng.
Trải mấy phong-trào xong cũng kệ,
Non Nùng sông Nhị một trời chung.

Bùi-thụy-Hương
Làng Yên-xuyên, Ninh-bình

MMDCCCXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ xưa vẫn kính chung.
Tiến sĩ đề danh người bảng giáp,
Khuê-văn rạng vẻ giống tiên rồng.
Cỗ đó nức tiếng vùng Âu Á,
Thanh giáo thơm lây khoảng Nhị Nùng
Châu Lạc con Hồng ai độ tá,
Phải nên kính mến một lòng sùng.

Phan tinh-Thuần, Hongay

MMDCCCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đền thờ khắp Á-đông.
Hai nhận cung tường tỏ bốn phương,
Trăm năm đường bệ quận ba rồng.
Núi Nùng bát ngát mùi hương xạ,
Cửa Giám vang lừng tiếng cự chung.
Kẻ Á người Âu ai cũng kính,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,

Phạm-văn Tư
66, Route Mandarine, Hanoi

MMD CCXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu cũ bia xưa hãy ngẫm-trông.
Mấy lớp cung tường thêm rạng vẻ,
Mảnh gương luân-lý vẫn còn trong.
Nhị Nùng lồng lẫy thêm màu Lạc,
Lê Lý còn truyền nức cõi Đông.
Phong-cảnh càng xem càng cảm động
Bảo-tồn cổ-tích một lòng chung.

Trần-quang-Liễn
Làng Cổ-xá (Đông-nhân), Hanoi

MMDCCCXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu cổ muôn thu vững núi sông,
Bể hành mênh mông trăm bến Nhị.
Hương bay nghi-ngút khắp non Nùng.
Cung tường muôn thuở trăng còn tỏ,
Nghiên bút trăm năm tuyết vẫn trong
Nam bắc chép ghi nền bảo Hán,
Thanh-danh lừng lẫy khắp tây đông.

Nguyễn-khắc-Hòa, Haiphong

MMDCCCXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Muôn kiếp lưu truyền cõi Á-đông.
Lừng lẫy thanh danh trong vũ-trụ,
Ngạt ngào nhang khói khắp non sông
Nền nhân cửa nghĩa ngày thêm rộng.
Châu Lạc con Hồng vẫn nhớ chung.
Trải Lý, đến Trần bao t ế-kỷ,
Qua Lê tới Nguyễn mấy mươi công.

Nguyễn-văn-Thân
Làng Phụy-binh, Thái-bình

MMDCCCXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bể Khổng rừng nho cuốn Nhị Nùng.
Cõi Bắc nguy-nga đền miếu cũ,
Trời Nam bát ngát khói hương chung
Kinh-doanh bao thuở nền Lê Lý,
Sự-nghiệp còn ghi giống Lạc-Hồng.
Nghiên bút bia danh gây dựng đó,
Muôn vàn sáng lệp kể khôn cùng.

Nguyễn-khắc-Tư
77, Rue de Bồng kiều, Hải-dương

MMDCCCXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng ngày nay vẫn kính sùng.
Nhà miếu xây nên từ họ Lý,
Nền văn lan rộng khắp dân Hồng.
Bút Nùng nghiên Nhị bao g ờ ráo,
Nghĩa sĩ trung-thần vạn thế phong.
Gió Á mưa Âu thường nổi trận,
Vững nền tôn-giáo giữa non Nùng.

Ngô-đức-Thống, Qui-nhơn

MMDCCCXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngày ngày nức nức lòng.
Lễ-nhạc cương-thường theo cựu điển
Thi-thư cách-trí lới tân-phong.
Văn-minh soi sáng người Âu Á,
Đạo nghĩa bay thơm giống Lạc Hồng
Thánh dạy ấy lời kinh chuyện đó
Mảnh gương nhật-nguyệt để soi chung

Nguyễn-văn-Kiên
42, Rue du Papier, Hanoi

MMDCCCXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa Khổng xưa nay đạo chẳng cùng
Thù Tử dấu thơm còn tạc đề,
Nhị Nùng nước cũ vẫn tôn sùng
Văn-chương thêu dệt hoa Lê Lý,
Danh thắng lưu truyền giống Lạc- [Hồng.
Miếu hãy còn đây văn chửa mất.
Làm bia kỷ-niệm với non sông,

MMDCCCXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng là đây có phải không?
Một gác khuê-văn còn sáng rọi,
Hai hàng cổ thụ đứng mà trông.
Bia Lê ghi tạc từ bao thuở,
Nhà Lý xây lên thật có công.
Dấu cũ nước ta còn đấy nhỉ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long

Đoàn-thi-Cam
Cửa Rào Vinh

MMDCCCXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu mạo huy-hoàng trấn cõi đông.
Cửa Khổng tôn sùng, nền Hán-học
Hàng bia ghi chép dấu nho-phong.
Thi thư lễ nhạc nền còn vững.
Chung đỉnh trầm-anh nếp vẫn sùng.
Nhẫn nhủ tân-văn cùng cựu-hoạn,
Bảo-tồn cổ-tích một lòng chung,

Nguyễn-văn Phúc
301, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MMDCCCXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng lưu truyền hận thế trông.
Cửa đội non Nùng rêu chửa biếc,
Tường soi trăng Nhị bóng còn trong.
Tang-thương mấy độ trơ bia đá.
Đường bệ muôn thu vững cột đồng.
Soi sáng cương-thường gương nhật- [nguyệt,
Một nền hương hỏa bảo tồn chung,

Nguyễn-văn-Lộc
301, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MMDCCCXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo tôn sùng đạo Khổng chung
Bia đá đôi hàng ghi cõ quốc,
Tường hoa một giải trấn nam-phong
Văn-chương nguồn gốc còn sâu vững
N ang khói đêm ngày vẫn tưởng mong
Nhẫn nhủ mấy lời cùng nữ-sĩ,
Ấy nền luân-lý phải tôn sùng,

Nguyễn-văn-Hiền
284, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MMDCCCXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chí thánh tôn sùng cõi Á-đông.
Miếu mạo huy hoàng treo nhật nguyệt,
Tường bia rực rỡ trấn non sông.
Núi Nùng ngôi bút rêu chưa phủ,
Sông Nhị bàn nghiên nước vẫn trong
Mỗ giục chuông rồi gương đạo đức,
Cựu tân kính mến một lòng c ung.

Nguyễn-văn-Ninh
284 Rue Maréchal Foch, Nam-định

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 33 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ năm, 14 Août 1924
S. Eusèbe
Âm-lịch
14 tháng bảy năm Giáp-tí
Ngày Ất-tiêu
Hành Kim Sao Đẩu Trực Chấp
KỴ: Tài-chồng, Quan-kế
NGHI: Hội hữu, Bộ-trác, Mục đường, Nạp-tức, NGUYỆT-KỴ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một lạ		10$50
—	nhì —	10 00
—	ba —	9 50
Thóc		6 10
Bắp nếp	—	5 60

Giá bạc. Kể từ ngày 13 Août 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là 9 f 45

Hội-đồng Thương mại. Bài tường thuật sự của p ông Thương mại về kỳ hội-đồng tối hôm 11 août nay lược dịch như sau này:

M. Grawitz trình rằng ngày mồng 6 tháng này ông có nhận được của ông tổng quản-lý Yên thảo công-ti một bức thư xin phòng Thương-mại họp hội-đồng để xét những lời bàn của phòng Thương-mại xứ Alger về sự dự định đánh thuế thuốc lá nhập cảng Đông-pháp theo như giá trong nước.

M De Louvencourt nói rằng những số cần ấy viên hội-đồng khai về số thuốc lá hàng nhì, hạng ba và hạng tư tiêu thụ tại Đông-pháp cùng số của Yên-thảo công-ti chế ra không đúng với cái số đã kể trong các giấy công-văn, vậy ông xin phòng Thương-mại điện những số đích thực về bên Hộ

Hội-đồng định rằng sẽ nhờ quan Toàn-quyền điện những cái số đích thực về Paris.

Rồi Hội-đồng đọc bức thư của quan Đốc-lý Hanoi đáp lại về khoản thuế các thứ gỗ đem vào Hanoi. Vì hội-đồng thành-phố trả lời chưa được thỏa thuận về vấn đề thuế gỗ ấy thì phòng Thương-mại định rằng lại viết giấy cho quan Đốc-lý lần nữa để hỏi về việc đó.

Hội-đồng Thương-mại định phản-đối về cái nỗi hiểm tàu của hãng tàu biển Messageries maritimes làm thiệt hại cho các nhà buôn ở đây và hỏi quan Toàn-quyền cho biết ngài định giải quyết vấn-đề các tàu phụ thế nào, vì rằng tàu *Brésil* thì không chạy được đến ở đường Saigon — Haiphong mà tàu *Orénoque* thì đến ngày 15 novembre nay thôi không chạy nữa.

Các hàng-hóa và bưu-kiện vì thế mà hiện nay phải đọng lại ở Saigon nhiều lắm, mà nhà-nước không lo cách nào để đỡ thiệt hại cho các nhà công thương ở Bắc-kỳ cả.

Bức thư của quan Toàn-quyền về việc đem nhân công bản-xứ sang các thuộc-địa Thái-bình-dương thì phòng Thương-mại định gi ao cho một ban hội đồng riêng xét.

M. Grawitz đọc cho hội-đồng nghe một bức thư ông đã gửi cho sở Hỏa-xa phía Bắc để cải về cái lệ của sở ấy không cho những nhà gửi hàng được thay đổi trong việc gửi.

Cái lệ ấy là lệ không hợp phép, là trái với luật đã định và thiệt hại cho việc buôn bán trong xứ; và m t bức thư nữa gửi lên quan Toàn-quyền về việc chỉnh-đốn lại tài-chính và thuế khóa cùng là việc sửa đổi lại Hội-đồng chỉnh-phủ. Hai bức thư ấy hội-đồng đều duyệt-y cả.

M. Le Bougnec là ủy-viên của hội-đồng xét việc bến tàu sông Cái nói rằng may mai sẽ trình Hội-đồng rõ về việc dự định sửa sang lại bến tàu thế nào.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ: 0$80
油肝魚丸
早晚式員頓飲式員飯飲油後食還

MỚI XUẤT BẢN

TRAI LÀNH GÁI TỐT

Tiểu-thuyết văn vần

Theo thể truyện Kim-Vân-Kiều

CỦA

ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC soạn

Giá 0$25

Có gửi bán ở khắp các hàng sách, ở xa gửi mua mỗi quyển thêm tiền cước là 0$05 gửi thư và mandat cho ông Dương-bá-Trạc, Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

Dùng nước chanh nên cẩn thận

Duy có nước-chanh hiệu **T B**

là chè bằng hơi-nước (eau distillée) rất thanh khiết, rất hợp vệ-sinh.

BÁN BUÔN Ở:

Phố Sinh-từ, số 125, (Hữu Giám) Hà-nội

Bán-hiệu không nhận đồng thứ chai bi, chỉ đồng thứ chai Perrier, có nắt sắt đóng bằng máy.

Việc vợ chồng quan giám-b nh Thomas tại tòa Thượng-thẩm. — Chiều hôm qua, mãi đến 7 giờ rưỡi tòa Thượng-thẩm mới xét xong việc vợ chồng M. Thomas xử tân-nhân với con gái để là việc đã nói trong số báo ngày hôm qua. Mỗi khi quan tòa đọc lại những lời chứng tá về sự tàn nhẫn lạ thường của hai vợ chồng đối với đứa con để, như là bắt nhịn đói, nó phải ăn tranh của mèo, lấy rơi đánh, nung sắt đỏ đi vào đùi, vân vân, thì những người đến xem đều phải rùng mình.

Tòa án Trùng-trị Haiphong trước xử hai vợ chồng mỗi người phải 100 quan phạt, 3 tháng tù án treo và bị truất mất quyền làm cha mẹ. Các tội-nhân cho là nặng quá, xin chống án, và quan Biện-lý Haiphong cho là nhẹ quá, cũng xin chống án cho trên việc nay mới lại lên đến tòa Thượng-thẩm.

Tòa xét xong, tăng phạt hai vợ chồng M. Thomas mỗi người lên 1 năm tù mà không cho hưởng án treo, y án tiền phạt mỗi người 100 quan và bỏ cái khoản phạt truất mất quyền làm bố mẹ.

HỘI BẢO-TRỢ TRẺ CON-LAI VÔ-THỪA-NHẬN

Bấy giờ Hội này đang xếp đặt việc bán những vé đánh số mà quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã cho phép mở một cuộc trong năm nay như là năm ngoái vậy.

Cuộc đánh số cho trẻ-con-lai đã mở năm ngoái thì thịnh-hành lắm, đến nỗi rằng những vé gửi bán ở các nhà hàng hó-chợ Hanoi, ở các nhà buôn và ở các tỉnh, đều bán hết tận cả không có mà mua, từ trước kỳ mở số nhiều ngày lắm.

Năm ngoái đã thu được mười sáu nghìn bạc (16,000$), nhờ có thể những cách nuôi-dưỡng trẻ-con ở trong các nhà bảo có đã được thịnh-vượng sung-túc hơn và lại có cách tự-trợ thêm được nhiều trẻ bảo-cấp ở ngoài nữa.

Đến sau lại nhờ có quan Toàn-quyền Merlin gia ơn cho tính tiền phí ồn tàu bè vào số chi tiêu công nhà nước, mà bốn mươi (40) gã thiếu-niên con giai đã được về bên Pháp trong độ mùa xuân năm 1924 này.

Tất cả bọn ấy lại được nhờ ơn quan Chính-phủ trước, là Monsieur Galusky, xưa nay vẫn tận tâm với Hội Bảo-trợ trẻ con Pháp ở Đông-pháp nay đã hết lòng trông nom mà sắp đặt cho chúng nào những nơi làm ăn từ-tế, mà phi-tiền nhờ Hội trợ cấp.

Nay Hội bảo-cô vô-thừa-nhận hi-vọng rằng từ nay cứ thường mỗi năm đưa được một bọn trẻ về bên Pháp mà muốn đạt-thành hi vọng ấy thì mong ở đồng bào ta sản lòng chiếu cố mua giúp cho những vé đánh-số.

Những vé đánh-số năm nay có tăng nhiều hơn mọi lần mà đã định lời sau mươi nghìn (60,000) số. Nhưng có điều nên chú-ý là đã thêm vé thì lại có thêm nhiều số trúng to và tiền-lãi những số trúng ấy cũng được tăng nhiều nữa.

Nay hội đồng trị sự chúng tôi xin có lời cảm-tạ trước các chư-tôn có bụng hảo-tâm muốn nhận việc bán vé giúp hội.

Những số vé ấy nay đã để tại bản-giấy của Monsieur Janvier là ủy thư-ký của Bảo cô Nam-từ ở phố Delorme ai muốn lấy ngay từ bây giờ cũng được, xin cứ lại hỏi ở đấy. 2215

Cuộc thi ô-tô trên Tam-đảo. — Quan Thống sứ Bắc-kỳ đã ký nghị-định cho phép mở cuộc thi ô-tô trên am-đảo như sau này:

Báo «*Courrier automobile*» được phép đến ngày 15 août 1924 mở một cuộc thi ô-tô từ chỗ Cầu Lình (pont des lình) đến Tam-đảo theo như thể-lệ nói trong nghị-định này và trong điều-lệ đính theo đây.

Ngày 15 août 1924 thì khoảng đường ấy sẽ cấm xe cộ đi lại trong những giờ sau này:

1 Xe ô-tô, trừ các xe thi không kể. Từ 14 giờ 30 trở đi. Cấm từ nhà *Ô ten* cho đến «Cầu Lình».

Từ 14 giờ trở đi. Cấm từ «Cầu Lình» cho đến nhà *Ô-ten*

2 Các xe cộ khác:

Từ 8 giờ trở đi. Cấm cả hai phía. Thi xong rồi, các xe cộ lại được đi lại như thường.

Xe ô-tô vận tải đi Vĩnh-yên hễ qua khỏi Cầu Lình rồi, thì các xe thi mới được bắt đầu chạy.

Các xe thi nào mà bị xe sau đuổi kịp hoặc thì giờ khác mà đường lại thì phải nép về bên tay phải, để cho các xe cộ tới đi.

Khi nghị-định này đã chuyển đạt cho ông quản-lý báo «*Courrier automobile*» rồi thì chẳng lâm là hai ngày hôm sau phải ký quĩ tại Kho-bạc Hanoi số tiền một trăm đồng về các khoản tiền trông nom cùng các khoản tổn phí khác cho nhà-nước về cuộc thi ấy.

Tiền chi phí trả xong rồi, nếu còn thừa lại thì sẽ trả lại cho người ký quĩ.

* * *

Các phần thưởng. — Ngoài những phần thưởng của các nhà hảo-tâm đã gửi cho trước rồi thì nay lại thêm hai phần thưởng nữa là:

1 cái cốc bạc của MM. Larrivé Frère; 1 hòm 10 bidon dầu «Mobiloil» của công-ti «La Vaccum Oil Company».

Nền trung-học. — Chỉ-dụ Bérard bãi ban trung-học kim-thời mới có nghị-định công-bố ở Đông pháp ta được hơn một tháng nay, và định đến ngày khai trường tháng septembre này mới bắt đầu thi-hành. Trong điện-báo Âu-châu hôm nay lại có tin rằng: Có chỉ dụ định đến ngày khai-trường thá g octobre, tại các trường học bên Pháp sẽ lập lại lớp năm và lớp sáu B, như vậy có lẽ cái nghị-định công bố chỉ dụ Bérard nay mai lại sẽ bã đi, mà nền trung-học lại sẽ để nguyên như cũ, nghĩa là có một ban kim thời và một ban cổ-điển.

CẦN HAI NGƯỜI KÝ-LỤC

Ai có bằng certificat d'études, thì lại ngay hiệu Mỹ-xuyên, nº 123 phố hàng Bông, Hanoi, mà xin việc, sẽ được lương cao.

3879 Mỹ-xuyên

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM!

Các thứ thuốc lá hiệu **Con Gà**, *chưa cuốn đã cuốn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông-dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, nhả thơm, không rắn cổ, không nước đầu. Thử một hiệt thực.* 3887

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Tòa án Trùng-trị. *Việc gian dâm.* Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị lập kỳ tòa bất thường xét việc một ông Tây làm ở công-ty xe hỏa Vân-nam và một bà đầm về tội gian dâm với nhau. Tòa xét xong, tuyên án phạt mỗi người 16 quan.

Việt Nam thanh-niên tạp-chí. — Bản-báo vừa tiếp được tập Việt-Nam thanh-niên tạp-chí số thứ 4 về tháng janvier và février 1924. Tập tạp-chí này có một mục ảnh về đền vua Lê ở Hà-nội, một bức về chân dung ông Mạnh-tử và nhiều bức tranh ảnh khác đẹp lắm.

Bản-báo lại tiếp được một quyển «Sách hai thứ tiếng của hội Việt-Nam thanh-niên» in bài «Tinh thành-thục của người Nam» là bài M. Võ-tam-Lập soạn và đã diễn-thuyết tại hội Việt-Nam thanh-niên độ trước.

Hội Trí-trí. — Đến ngày mai là thứ năm 14 tháng 8 tây này, hồi 8 giờ tối, ông Nguyễn-Nho sẽ nói về những tài-liệu dùng trong nghề làm vẩn quốc-văn.

Đến cuối tháng là thứ năm 28 đến lượt ông Lê-thành-Ý nói chuyện về cách day dỗ trẻ con trong những Âu-trí-viện.

Xin mời các ngài hội-viên đúng 8 giờ tối hai hôm ấy vui lòng đến dự nghe ở nhà hội cho đông.

«Mỗi tháng có hai cuộc «nói chuyện» như thế, xin cứ đầu tháng có tờ đạt trước để các ngài biết.

Trí-trí hội kính đạt.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi liền trả bằng quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận liền gì trả bằng con-niêm cả.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
HỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert — HANOI
2009

號正泰金
禁名子獅
Bán thuốc mới có các thứ chè ngon đầu-xuân mới sang, chè báo, chè gét, nước liên 13m, ở đọ 4 long đủ cả, mỗi bao một lạng. Xin trình các quý-khách được biết chiếu cố cho.
Năm nay bản-hiệu có nhiều thứ chè lạ, tin kể như sau này :
Chè Hiếu đào chăng
Thứ-tế-hảo
Trung-nguyên-chè q
Bạch-mao-ngân chăng
Đặc-biệt Hiếu-hảo
Đặc biệt ô long
Đặc biệt lài sen
Thượng hạng mẫu-đơn
Chè Bạch-hồ-quan
Ngọc-phác-liên
Trà chăng vương
Đại hồng đ-o chè g
Hồng-mai tiêu chăng
Kỳ chăng thầy
Tiêu
Tây-thi chăng
Đặc-biệt quan-âm
KHÁN-THÀNH
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách.
Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 8, Phố hàng Ngang.
Téléphone 480
2101

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Ông Montès nhượng hiệu Báo-chế của ông cho ông Domart, báo-chế sinh-viên hạng nhất về cao đẳng học đường Paris đã mới năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ về thế mà hiệu báo-chế ấy rất có tiếng.
Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Trong hai tháng ăn trộm được mười lăm lần. Ngày hôm kia, sở Mật-thám có bắt được một cậu thiếu-niên mang một gói quần áo hồ-nghi là của ăn cắp, đưa về sở xét thì quả là của ăn cắp thật. Cậu này mới 16 tuổi tên là Phạm-văn-Tuấn, con một ông thừa-phái hiện đương làm việc ở một hạt trong tỉnh Bắc-giang.

Sở Mật-thám xét ra thì tên này quí quyệt lắm, nó vào nhà người ta giả cách hỏi thăm những người vú vơ, rồi nó là lẫm nhờ, hoặc là thấy nhà nào để biển cho thuê thì vào hỏ thuê, nếu người ta vô ý thì thế nào cũng ăn cắp được cái gì mới nghe, chỗ thì cái áo, cái ô, chỗ thì cái ống vôi, ống thuốc, cứ thế mãi mà mới hai tháng nay nó làm được mười lăm mẻ rồi.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 mã lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1 100 $.
Hỏi tại bản-quán. 3882

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	12 Août hồi 6 giờ	13 giờ	13 Août hồi 6 giờ
Lào kay	79.30	»	79.50
Yên bày	30.00	»	30.32
Việt-trì	13.75	»	13.75
Hanoi	9.13	»	9.19
Vạn-yên	9.35	»	9.35
Hòa-bình	7.16	»	7.00
Tuyên-quang	5.80	»	5.55
Phủ-doan	21.07	»	20.97
Phủ Yên-bình	1.72	»	1.82

Trên sông Thái-bình

	12 Août hồi 6 giờ	13 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	20.82	20.50
Lẫm	3.50	3.40
Phả lang-thương	3.84	3.80
Đáp-cầu	4.16	4.14
Phả lại	3.31	

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Cũng vì đồng bóng mà mất một mạng — Một nhà kia ở huyện Hải-hậu ngày 1er août vừa rồi kiêu thánh lên để chữa bệnh, khi tàn hương nước lã cho bệnh nhân uống rồi thì thánh truyền bắt tà. Khốn nạn thay cho anh ngồi đồng ta chưa biết nếp tế làm sao mà vừa ngồi xuống, là thánh phạt liền, hễ võ mọc trượng khảo tra mãi bắt cung xưng cho được, nhưng khổ một nỗi anh này không phải là con nhà nghề thì biết xưng làm sao, nên chi thánh càng rồi giận lại càng ra oai già, trước còn khảo đá, cớ phù chú, thư lương p un rượu, sau lấy khăn ra thắt cổ đồng tử đến nỗ lắm hơi mà chết, thảm chưa !

Việc này nghe đâu tử thì đã mang ra nhà thương Nam-định khám nghiệm, còn anh đồng thánh kia thì đã xích tay điệu vào nhà pha, nhưng chưa biết việc xử a thế nào.

PHÚ-THỌ

Đê không vỡ mà ngập to. — Thuộc huyện Cẩm-khê, các dân phải đắp đê Ngô-xá, không vỡ mà ngập, cũng chẳng k ác gì vỡ đê. Lúa mạ mất hết, nhân dân còn đang đong lúa để gieo mạ. Đê Tạ-xá vỡ, thì các đồng trên mới cạn được độ 4, 5 thước nước, đê Tạ-xá mà không vỡ, thì các đồng trên như tát ao vậy. Vì rằng các dân phải đắp đê Ngô-xá, các con ngòi cũng đã nhiều nước, lại thêm nước chảu Yên-lập cũng tiêu ra ngòi xuống cửa ngòi Me cả, cho nên khi mưa to tiêu không kịp, thì nước ngòi Me chẳng ngược lên các đồng trên như tháo nước ruộng trên xuống ruộng dưới vậy, cửa ngòi Me nghe như cao on khi trước.

B. T. lai cảo

TUYÊN QUANG

Nước độc đấy chứ đâu ! — Tỉnh Tuyên xưa kia vẫn có tiếng là nơi nước độc vì lam sơn chướng khí nhiều, nhưng từ khi nhà-nước mở-mang rộng-rãi tỉnh thành, lấp ao tù, phá rừng rậm ở chung quanh thành-phố, dân trung-châu lên trú ngụ làm ăn cũng đông, người này phá lũy hoang, kẻ kia khai đồi rậm, thì cái lam sơn chướng khí cũng có tiêu diệt được nhiều.

Song còn một điều rất có hại cho sự vệ-sinh chung của nhân dân thành-phố là phần nhiều dân cư đều ăn dùng nước sông Lô cả. Mà nói đến nước sông thì ai cũng lấy làm ghê tởm là phần nhiều nhà vì chật hẹp không có chuồng tiêu, giã trẻ lớn bé cứ ra bờ sông mà phóng uế. Nước sông vì đó mà bẩn thỉu quá chừng, ai lấy nước lấy đem dùng thì chắc là sinh ra bệnh tật hẳn. Thảo nào mà những người lên làm ăn ở đây nhiều người ốm đau bảo là tỉnh Tuyên vẫn còn nước độc, thì nước độc đấy chứ đâu. Điều này thực có quan-hệ với sự vệ sinh chung của thành-phố. Mong rằng lượng trên sẽ lưu tâm tìm cách trừ cái hại nước độc ấy cho.

Bắc-sơn lai cảo

THÁI-NGUYÊN

Người phu xe thực thà. — Hồi 11 giờ trưa hôm 9 août vừa rồi, tôi đi làm về, mới túi lấy thuốc lá hút, vô ý đánh rơi cái giấy 100 đồng. Lúc đó không biết, đi được một quãng dài thì thấy một người phu xe cao-xu tên là Ước hớt hơ hớt hải kêu to lên rằng : thầy ơi ! thầy đánh rơi cái giấy 100, tôi vừa đi tới nơi nhặt được xin đem giả thầy ! Bấy giờ tôi mới móc túi xem thì quả nhiên mình đánh rơi thật ! Đáng khen thay người phu-xe, dẫu nghèo đói phải đi làm nghề lao động kiếm ăn, mà còn giữ lương tâm khinh tài trọng nghĩa. Nghĩ đến những kẻ tiền nghìn bạc vạn mà vẫn còn mê mệt về hơi đồng, dù có mang tiếng bỉ lậu gian tham mà được lợi cũng không quản, thì ta lại càng đáng khen cho người này lắm.

Khuê lai cảo

THÁI-BÌNH

Hát làm phúc — Hội tập-thiện tỉnh ta đã tổ-chức một cuộc hát làm phúc, định đến chủ-nhật thì thuê ban hát rạp Sán nhiên-đài về hát 3 ngày 17, 18 và 19 tháng bảy ta, diễn tại nhà hội quán của hội, được bao nhiêu tiền thì đem giúp cả vào nơi bị hỏa-tai và nơi bị thủy-hoạn.

Mong rằng các ông các bà trong hàng tỉnh sẵn lòng tu-thiện, đem hăng-tâm hăng-sản, trước là vì việc nghĩa giúp cho đồng-bào trong con tai nạn, sau là ngoạn thưởng một cuộc tiêu khiển lí có. Mong lắm thay !

Tinh-Tụ.

VIỆC KINH-ĐÔ

Về việc thầy giáo và học-trò các trường Pháp-Việt đi hộp yết tế tổ Đình. Bộ Học-tàu: Viện Cơ-mật có tư cho bộ tôi rằng « Yên-Tĩnh, đốc thần « Tôn-thất-Đàn, Quảng-bình tổng-thần « Kiều-tam-Lữ tư rằ g: Qui đốc-giáo « trường Pháp-Việt Surugue qui chức « và đốc-giáo Trần-Kinh trình rằng : « ngày 29 tháng 2 năm nay kính gặp « kỳ tế Đình, xin cho các thầy giáo « đem học-trò trong trường đến bận « tịnh-phục tới Văn-miếu mà tế hộp « cho biết lễ-tiết ». Hai tỉnh ấy đã tư thương Qui-trú-sứ ấy họp, tư do « bộ tôi phúc hành văn văn...»

Bộ tôi nghĩ rằng quốc-triều đặt Văn-miếu là để làm chỗ chiêm ngưỡng của học giới là việc long trọng.

Thường năm đến ngày tế Đình, ở Huế, thì tế-tửu-tư-nghiệp cùng sinh viên lệ có dự-sự và thị hậu xu-bái, ở các tỉnh thì sinh viên các công-trường cũng có hậu-bái Văn miếu tỉnh văn văn.

Nay các viên Đốc-giáo trường Pháp-Việt Vinh và Đồng-hới có trình xin như thế là muốn kính cẩn-lễ, xin y, còn các tỉnh khác tuy không tư xin, nhưng cũng có lòng kính cẩn như nhau, xin nên cho các viên Đốc-học giáo-học ở các trường Pháp Việt cùng các sinh-viên về sau gặp ngày tế lễ tại Văn-miếu đều bận áo rộng xanh đến đó thị-hậu và xu bái để bảo-tồn lấy cổ-lễ mà biết nghĩa tôn-sùng.

Đã thương thẩu duyệt, tiếp qui Khâm-sứ đã chuẩn Pasquier phúc y, vậy dâm tâu hậu chỉ, thông lục tuân hành.

Dành nước uống mà đánh nhau chí mạng — Hôm 4 août tại nơi chợ Cống ở bên trụ nước đã vì bọn gánh nước đánh nhau mà sinh ra một trận ẩu đả rất kịch-liệt, một đứa bị đánh ngã lăn xuống bắt tỉnh nhân sự, phải dùng phép cấp-cứu mới sống lại. Thường ngày nào ở những nơi gần nước cũng đập bậy như thế, cảnh sát quan địa-phương dùng cách gì mà trừ cho được yên.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Việc làm cầu xi-măng cốt sắt cho con đường xe-lửa thứ hai. — Việc làm cầu bằng xi-măng cốt sắt cho con đường xe-lửa thứ ba từ Ngân-sơn đến Đông-hà, thì đã khởi công được hơn nửa năm nay rồi. Nay sở Hỏa-xa ở tỉnh ở Vinh đã định đến ngày 1er Septemb e sẽ mở cuộc đấu-giá làm tất cả các cầu bằng xi-măng cốt-sắt cho con đường thứ nhì từ Tân-ấp đến Ngân sơn.

Cuộc thầu này kể cũng lớn lắm.

Cái thói hách-dịch của bọn cường-hào ở hương-thôn — Mới rồi một người quả-phụ kia, đầu đơn kiện tại phủ Quảng-ninh, một việc làm phi-pháp của bọn cường-hào ở làng Lệ-kỳ như sau này : nguyên mụ ta cũng có tiền, bọn kỳ-mục, kỳ nát đã nhiều phen hỏi vay mượn, nhưng không được gì, chúng mới lấy việc ấy làm hiềm, tổ-lập-tâm sinh sự một chuyến để trả thù ; một ngày kia, nhân có lễ tế thần, bọn hương-chức xông vào bắt người canh cửa ấy. Người canh cửa luống-cuống, kêu rầm lên rằng :

— Bắt thế nào được ! Các ngươi chờ có càn đờ !

Thần-liên và *hầu đăng* đang ở nhà trong, nghe tiếng huyên-náo, không hiểu là chuyện gì, mới vội-vàng chạy ra. *Thần liên* quát to lên rằng :

— Các ngươi là người ở đâu mà dám đến lỗng-hách ?

Mấy tên thừa-sai-nhân chẳng nói chẳng rằng, lại túc thì túm cả lấy *Thần-liên* và người canh cửa cùng bắt điệu đi. *Thần-đăng* thấy vậy, vội-vàng trốn vào nhà trong. Mấy tên thừa-sai-nhân giải hai người về nộp *Lâm chương* và xin *Lâm chương* thư cho một bạn nữa để đi bắt *Thần-đình-phương*.

Thần-đình-phương nghe nói *Thần-liên* và người canh cửa lại đều bị bắt, cảm-tức không biết đường nào, liền sì-mắng *Lâm-chương* mà rằng :

— Lão quan ôn này thật là đáng chết ! Dám sai người đến làm nào-loạn và bắt gia đình của ta !

Thần-đình-phương tức thì sai người nhà đóng chặt cửa lại. Ngày hôm sau lại nghe báo cửa sau có người đến, cũng sai người đóng chặt cả cửa sau. Đường đường một nơi thượng-phủ, thành ra cửa đóng then cài, không ai có thể ra vào được nữa.

Lại nói chuyện bản tâu của *Lâm-chương* khi đệ về tới Kinh, nội-giám trấy là bản tâu của quan kinh-lược, vội vàng tiếp nhận, đem vào dâng thiên-tử, để trên long án.

Thiên tử trông t ấy, vui lòng mà phán rằng :

— *Lâm chương* phụng mệnh khám sai đi kinh-lược bấy lâu, bây giờ mới thấy bản tâu đưa về, mà trong bản tâu lại có đính theo mảnh giấy quát của trăm ngư ban thưở trước, tất là muốn bắt một tên yêu-phạm nào đây.

Đến khi mở xem, mặt rồng lại có ý không vui mà nghĩ thầm rằng : trăm vẫn tưởng *Lâm-chương* là bậc đại thần, mới ngự ban c o một c iếc quạt, để hoặc có vương-tử qui-thích nào không t ể bắt nỗi thì dùng mảnh gấy quạt giản vào, trăm sẽ giáng-thư bắt cho. Còn như tên *Hoa-hữu-linh* này là một đứa côn-đồ, hà-tất phải dùng đến giấy quạt của trẫm. Nếu cứ như vậy, dẫu trăm c o đến một trăm chiếc quạt, cũng k ông đủ dùng. Trẫm xem ra thì *Lâm-chương* cũng là phường vô-dụng, trẫm trót dùng lầm mà thôi,

Thiên-tử nghĩ vậy, mới lấy bỏ bản tâu một chỗ, không xét chi đến.

Lại nói chuyện *Lâm-chương* cùng với *Thang bưu* thương-nghị rằng :

— Bản tâu ủa ta tiến Kinh, đã lâu k ông thấy giáng-chỉ. Nếu thánh-thượng giáng-chỉ cho đến *Thần* tướng-phủ bắt người thì dẫu *Hoa-hữu-linh* chết rồi, n ương ta bắt được *Thần-đình-phương* cũng xét ra được cái án *Phùng-hác*.

Thang-bưu nói :

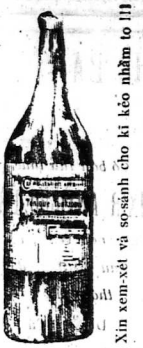
— Ta hãy chờ trong mấy hôm nữa xem ra làm sao.

Lâm chương nói :

— Khi trước nhân-dân ở *Hải-châu* có đệ bản công-trình nói chúa *Hộ-quốc-tự* có một đứa ác-tăng tên gọi *Thầy nguyệt* hòa-thượng, làm nhiều điều trái pháp. Nay nhân lúc nhàn-hạ, ấu là chúng ta thử đi dò-la xem ra làm sao. Nếu xét được t ực tình, ta sẽ vì dân trừ hại.

Nói xong, truyền bảo quân-sĩ sắp sẵn một chiếc thuyền lớn và thuê hai đứa kỳ-nữ, giả dạng làm con nhà lương-gia, đến c ực tại *Hải-châu* trước, mà cấm không được tiết lộ, cho ai biết cả *Lâm-chương* và *Thang-bưu* cùng đi một chiếc thuyền con.

(Còn nữa)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho lắm con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội-các phụng lời châu phê rằng :
Chiếu nay đại dược phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui dược phòng chế-công để tỏ tình ưu-ái.
Khâm thử.

珠
嘉有振
以褒褒褒
表善補得
嘉酒酒酒
桃示試御
賞甲丙製
旨准允其
勿
欽
此

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai dã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Vì vậy, giữ bèn lại đất qua, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư và báo này.

No 110

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lâm-chương nói :

— Ta sai cả bọn cùng đi bắt *Thẩm-đình-phương*, hạn trong 3 ngày phải bắt c o được, nếu không thì phạt mỗi tên 30 roi.

Bọn thừa-sai-nhân vâng mệnh, tức khắc cùng nhau tới *Thẩm* tướng-phủ để bắt *Thẩm-đình-phương*.

HỒI THỨ XX

Lại nói chuyện bọn thừa-sai nhân vâng mệnh *Lâm - chương* đi bắt *Thẩm-đình phương*. Chúng bàn nhau rằng :

— Bây giờ chúng ta làm thế nào. *Thẩm-đình-phương* cứ ẩn núp ở trong tầu cao cửa cấm kia, chúng ta vào sao cho lọt. Vả nhà hắn có phải là nhà tầm-thường đâu. Đường đường một nơi tướng phủ, chẳng lẽ chúng ta dám sông-sộc kéo vào bay sao ! Nay quan kinh-lược nghiêm hạn cho ta có trong 3 ngày, khó lòng mà đã bắt được !

Mọi người đều nói :

— Hãy để mấy người vào, còn chúng ta cứ đứng ở ngoài, rồi sẽ tùy cơ ứng biến. Lại nói chuyện *Thẩm-đình-phương* nghe nói bọn thừa-sai-nhân đã bắt *Thẩm-khuê* và *Thẩm-cao* đi rồi, hãm hãm nổi giận mà rằng :

— Lão quan ôn này to gan thật, dám sai người đến bắt gia-đình của ta ! Ấu là ta sai người đến cửa đình dò-la xem ra làm sao.

Nói xong, tức khắc sai người đi dò-la tin tức. Ngày hôm sau, bỗng thấy người nhà về báo rằng :

— Dám bẩm công tử ! Mấy tên thừa-sai-nhân hôm qua tới đây là cốt bắt công-tử đó. Vì nàng *Thôi thị* bị tra-tấu, đã cung xưng ra là công-tử lập mưu giết chết *Hoa-hữu-linh*. Quan kinh-lược lại tra-tấn quan ấn-sát *Tống-triều-anh* thì cũng cung xưng ra là có tiếp được thư của công-tử xin mau mau sai người về giục chém hai vợ chồng *Lâm-hức*. Sau quan kinh-lược lại tra tấn *Thẩm-khuê* và *Thẩm-cao* thì hai người đều cung xưng ra là công-tử sẵn đang ở trong phủ. Bây giờ quan kinh-lược lại sai người đến bắt công-tử đó.

Thẩm-đình-phương nghe báo, khác nào như sét đánh ngang đầu, nín lặng hồi lâu, mới nghiến răng mà rằng :

— Thôi, hỏng việc ! Thôi, hỏng việc ! Lão quan ôn này còn dỡ đến thế, thật đáng căm-tức lắm thay ! Dẫu sao lần cũng là môn-sinh của thân-phụ ta, có sao hắn lại dám càn-dỡ như vậy. Dám sai người đến bắt ta !

Thẩm đình-phương tức khắc đi vào nhà trong, thuật chuyện cho thái-phu-nhân nghe. Thái-phu-nhân nghe nói, nổi giận mà rằng :

— Loài súc-sinh kia, sao dám vô-lễ đến như thế ! Con chẳng can chi mà lo-sợ ! Con cứ ở trong nhà, thử xem đứa nào dám vào mà bắt con. Hễ chúng đến đây, đã có ta ra đối phó.

Lại nói chuyện mấy tên thừa-sai-nhân đến *Thẩm* tướng-phủ, bảo người canh cửa rằng :

— Chúng tôi vâng mệnh quan kinh-lược tới đây, để nói với *Thẩm* công-tử có chút việc cần.

Người canh cửa nói :

— Công-tử ta tiến Kinh đã lâu, bây giờ có ở trong phủ đâu !

Mấy tên thừa-sai nhân nói :

— Nếu quan kinh-lược không sai chúng tôi, khi nào chúng tôi dám tới đây. Bây giờ khó nghĩ quá ! Nếu công-tử không có ở trong phủ thì chúng tôi biết về bẩm làm sao cho được. Ấu là chúng ta phải bắt nhà người giải về mới xong !

Mấy tên thừa-sai nhân tức khắc xông vào bắt người canh cửa ấy. Người canh cửa luống-cuống, kêu rầm lên rằng :

— Bắt thế nào được ! Các ngươi chờ có càn đờ !

Thẩm-liên và *hầm đăng* đang ở nhà trong, nghe tiếng huyên-náo, không hiểu là chuyện gì, mới vội-vàng chạy ra. *Thẩm liên* quát to lên rằng :

— Các ngươi là người ở đâu mà dám đến lỗng-hách ?

Mấy tên t ừa-sai-nhân chẳng nói chẳng rằng, lại túc thì túm cả lấy *Thẩm-liên* và người canh cửa cùng bắt điệu đi. *Thẩm-đăng* thấy vậy, vội-vàng trốn vào nhà trong. Mấy tên thừa-sai-nhân giải hai người về nộp *Lâm chương* và xin *Lâm chương* thư cho một bạn nữa để đi bắt *Thẩm-đình-phương*.

Thẩm-đình-phương nghe nói *Thẩm-liên* và người canh cửa lại đều bị bắt, cảm-tức không biết đường nào, liền sì-mắng *Lâm-chương* mà rằng :

— Lão quan ôn này thật là đáng chết ! Dám sai người đến làm nào-loạn và bắt gia đình của ta !

Thẩm-đình-phương tức thì sai người nhà đóng chặt cửa lại. Ngày hôm sau lại nghe báo cửa sau có người đến, cũng sai người đóng chặt cả cửa sau. Đường đường một nơi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 3.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, các pháp chế thuốc này khảo-cứu đã hàng năm, và cái sách làm, lại tinh-vi cần-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải có sức rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh giập, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống mỗi bữa một (liqueur) hai trước hai bữa ăn chính

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG : Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.

Giá bán : 0$60 một lọ

PHẨM,

Thứ che tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ nào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Thấy là hạng chè giá tà cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng trống Namdinh
Kính cáo

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Tại làm sao người mắc bệnh khí hư, thường hay biếng chữa ?

Bệnh khí hư sinh ra những nỗi khó khăn thế nào tưởng không ai quên không biết sưng dòng-quang, sưng nhiệp hộ tuyến, sưng dịch hoàn, sưng niệu-quản. Mà dân bà thì bệnh khí-hư sinh ra các bệnh tại phần bộ cũng bệnh tuyệt sản. Nhưng người ta sở dĩ biếng chữa bệnh ấy là vì thuốc chữa không phải ai cũng có thể dùng được. Cách thụ nhiều khi cũng chẳng công hiệu gì. Rốt rầy uống khó làm cho được có ích. Tiêm thuốc thì nguy hiểm, nhiều khi thuốc đông vào người đau lại không chịu được, thành ra nôn ọe, đau thận, đi rồn. Vì vậy nhiều người có bệnh không muốn chữa nữa. Nhưng ai đã biết vị thuốc *Santal Monal* là vị thuốc quí hóa mà uống vào đã chịu ấy, thì có bệnh tất chữa ngay. Thuốc ấy uống vào làm cho đỡ tiêu hóa, mà không sinh ra những nỗi khó khăn công là không làm sưng niệu quản toàn bộ. Thuốc ấy rất mạnh niệu quản, làm cho thêm số niệu thấy. Vì vậy mới mắc phải bệnh khí hư, chớ nên quên dùng thuốc *Santal Monal*, vì dùng thuốc ấy thì bệnh chẳng khỏi mà tránh được những nỗi khó khăn.

Ở các hàng bào-chế có bán cả.

2050

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các tiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho : hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho vận.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giập.

Mắc bệnh giập, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giập, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

TAM-TỈNH-Y-QUÁN

Phố Mã-mây, số 91 — Hanoi.

TAM-TỈNH-Y-TÔN

Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên biết hiệu « TAM TỈNH Y QUÁN » phố Mã mây, số 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc mạnh-mẽ bệnh căn biết dịch dụng đặng hoàn tiền cho đơn chế luyện thuốc, chữa 25 các bệnh, dầu bệnh nặng, nhẹ nếu chữa khỏi được nhiều. Xa xôi viết thơ về kể bệnh, bản-hiệu gởi thuốc uống ngay, theo cách « làm nên giao ngân » nhiều công mà không tiền, xin thuốc cứ cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần-hiệu ai cũng công khai :

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng mửa dữa, thổ tả, không có bệnh mà nằm, nói nhảm lên miệng, bắt thì hay khỏi vong dương, đầu mặt, chân lạnh, thở sưng đau mỏi, suyễn cấp, mỗi hộp 1p 00.

Bạch trọc, dương mai, ba com, trĩ lậu, mỗi hộp 1p 00, ống thứ 2 p 50, thuốc thứ 3 p 0.

Bài, ống trong lính, đi ngoài thì thuốc thông tinh mỗi hộp 1p 00, một hàm 5 p 00.

Ban hoàng, đầu mặt sưng, ho lao đàm suyễn, bất toại, nhức xương, ê trong mình, nói nhiều một hộp 5p 00.

Phụ nữ kinh nguyệt bất điều, chuyển kinh, bế kinh, sau sưng, bụng đau, đau lưng, nhức đầu, đau xương, không đẻ, mỗi hộp 1 p 00, một hàm 5 p 00.

Bằng huyết, lỵ huyết, tiện huyết mỗi phương 1p 20.

Trẻ con sốt nóng, kinh phong xuyên tả lỵ, cơm ơm mục, đau mắt mắng mông, lọ nhỏ 0p.20, lọ nhơn 1p.00.

TAM-TỈNH-Y-QUÁN
Phố Mã mây, số 91 — Hanoi

TAM-TỈNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Thay huyết tẩu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỒ

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc huốn

GINAT lu SYNOUSINE

Nhà thuốc nào cũng có

HÃNG CHANH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LỞ

DAU CHAN

SƯNG, LỞ CÙNG CÁC BỆNH NGOÀI DA

DÙNG THUỐC MỠ

FLORENTINE

nếu chữa khỏi một cách là lùng

Các ngài thí-nghiệm mà xem, các ngài sẽ rõ cái giá trị của cái pháp trị bịnh ấy.

Có hàng nghìn giấy nhận-thực !

G. ROCHER
Bào-chế hàng nhất
Rue de Grenelle Paris

Tất cả các hiệu bào-chế thế-giới đều cũng có bán

Có thể kiếm được 500.000 quan

bằng 10 quan

Panama có rút số

Mỗi tiền lần đều tới thì mỗi mình được quyền có hơn cả cái phần, và nếu ra trong số mình được lĩnh số tiền

MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN

Ngày 15 Février, 15 Mai, và 16 Août 15 Novembre

Tiền về các lô trong một năm có hơn 3 triệu quan

Người nộp tiền liền được ngay cái số, và được dự tất cả các cuộc rút số về lần đó ra là được 400 quan, hoặc được mỗi lô từ 1.000 tới 100.000 quan. Vậy không bao giờ mất được. Cái số các số trong số sẽ gởi đến nơi mà không mất tiền, và nếu là bao nhiêu được cả, không phải trả gì cả. Lần rút số mới rồi số 47.755 được 500 000 quan.

Gởi danh hiệu chỉ ở và tiền nộp ký hậu là sẽ gởi đến.

Comptoir Colonial de Credit à Marseille, 136 Boulevard Périer

CÁO-BẠCH

Quý khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem tường GARAGE BOBILLOT, số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.

Quý khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

MỰC HIỆU JOLY TỐT HƠN Các thứ mực khác

PACHOD Frères & Cie Lyon

2050

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Một bộ năm cái xoong tráng men marron, lắn trong men hoa dá, có truồi và có mó.

Cả bộ : 39$50

BOITE POSTALE N° 40

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酗 補

J. BLANC (dệ nhất hạng bào-chế)

Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每 晡 各 喜 啞 每 各 啞 沒 嘶 離 欺 咬 補

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

RƯỢU CỦA ÔNG CỰ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TRỪ PHỈ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay làm đã nổi tiếng trong thiên-hạ dão dão cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn ngủ, thuốc đó lấy làm hay và thế giao ai không dều quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, cả trẻ lẫn người tính con nhỏ dùng đặng bổ hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh con nhỏ : bịnh hư huyết yếu duối, huyết suy, bổ sức bổ các bịnh làm cho con người yếu duối, bổ mỏi mệt, bổ cho con nít ngon, nó hay cơm hơn trăm, trẻ trở trong tỉ vị các bịnh đó đều dùng thứ này thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lớ đang lớn cũng đều bổ lắm lắm mạnh dặng, cũng như máy bịnh nó nước dậy đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở nơi hay có chấy rận cũng uống nên quên đặng thuốc đó.

Cho tinh bổ trừ chấy thuốc đó trị lấy làm con cả chấy. Chẳng những bịnh nó trừ hết con thứ con lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, hai chấy nữa hợp, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu duối, bổ mỏi mệt, bổ cho con nít ngon ăn chẳng và chẳng có giảm bớt thuốc đó chơi : Nước ngọt thánh cha Thiên-thần chế ra (Liqueur de jade) lời tạ ngỏ cùng người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đặng có vạng giấy chứng và cho cám ơn của mấy người bịnh và có vạng giấy của các quan lương y khác nữa đồng ta.

Khi tại thành nước Quina Laroche là một cho thành tâm tại cho người tam hồi chấp.

CÁCH DÙNG

Nước Quina Laroche phải uống tới một ly với ba ly cơ bão cho chí rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Cho nước trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 8 ly nước cũ rét a giờ cuối, thứ ấy ly cho uống trước cơ nữa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống chẳng pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước với mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TI

ông thầy bào thuốc hạng nhứt tại Paris.

Caractère Plantin — Imprimerie de Trang-Bắc-Tăng-Văn — Le Gérant NGUYỄN-VĂN-CỦA